

Βρυξέλλες, 26.11.2019
COM(2019) 604 final

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**Ετήσια έκθεση 2019
σχετικά με την εφαρμογή των μέσων της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη χρηματοδότηση
εξωτερικών δράσεων το 2018**

{SWD(2019) 409 final}

Παγκόσμιες δεσμεύσεις

Σε ένα κλίμα παρατεταμένων συγκρούσεων σε ολόκληρο τον κόσμο, στρατηγικών διαφορών μεταξύ παγκόσμιων δυνάμεων, κλιματικής αλλαγής και ψηφιακού μετασχηματισμού στις κοινωνίες μας, η ΕΕ επιδίωξε να δώσει πολυμερείς λύσεις σε κοινές προκλήσεις. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2018 η ΕΕ αξιοποίησε κάθε μέσο και εργαλείο πολιτικής που έχει στη διάθεσή της, συμπεριλαμβανομένων μέτρων στα πεδία της διπλωματίας, της ασφάλειας, του εμπορίου, της ανάπτυξης και της ανθρωπιστικής βοήθειας, ώστε να εξασφαλίσει ένα πιο ειρηνικό και βιώσιμο μέλλον με περισσότερη ευημερία.

Η ΕΕ προάγει τον διάλογο σχετικά με τις αξίες και τις παγκόσμιες προκλήσεις με βασικούς εταίρους ανά τον κόσμο. Η ειρήνη και η ασφάλεια, τα ανθρώπινα δικαιώματα, η ισότητα των φύλων και η στήριξη των γυναικών διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ. Στην παρούσα έκθεση παρουσιάζονται οι δαπάνες της ΕΕ στους τομείς της διεθνούς ανάπτυξης, της ανθρωπιστικής βοήθειας, της εξωτερικής πολιτικής και της διεύρυνσης το 2018¹, ενώ παράλληλα καταδεικνύεται ο τρόπος με τον οποίο η ΕΕ, ως ο μεγαλύτερος εμπορικός συνασπισμός και χορηγός βοήθειας παγκοσμίως, βελτίωσε εκατομμύρια ζωές σε περισσότερες από 120 χώρες.

Η ΕΕ επένδυσε 74,4 δισ. EUR σε επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια το 2018, εκ των οποίων τα 13,2 δισ. EUR τελούσαν υπό τη διαχείριση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το ποσό αυτό είναι μεγαλύτερο από εκείνο που διέθεσαν οι υπόλοιπες χώρες του κόσμου συνολικά και αντιπροσωπεύει περισσότερο από το ήμισυ της βοήθειας αυτού του είδους παγκοσμίως.

Η ΕΕ ως ισχυρός παγκόσμιος παράγοντας

Η ΕΕ συνέχισε να εφαρμόζει τη συνολική στρατηγική της για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας, ενισχύοντας την άμυνα και την ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών της.

Όσον αφορά την αποστολή της σε παγκόσμια κλίμακα, η ΕΕ δίνει επί του παρόντος μεγαλύτερη έμφαση στην κατάρτιση και στην εμπειρογνώσια στο πλαίσιο της ανάπτυξης ικανοτήτων. Στο πλαίσιο αυτής της προσέγγισης, οι πρώτες πρωτοβουλίες για την ανάπτυξη ικανοτήτων στους τομείς της ασφάλειας και της ανάπτυξης ενσωματώθηκαν σε αποστολές της ΕΕ στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, στο Μάλι και στη Σομαλία. Διατέθηκαν 8 δισ. EUR για την προαγωγή της σταθερότητας στο Σαχέλ. Η ΕΕ και η προεδρία του Νίγηρα στην Ομάδα των 5 του Σαχέλ (G5 Σαχέλ) διοργάνωσαν τη διάσκεψη των χωρών της G5 Σαχέλ τον Φεβρουάριο, η οποία αποτελεί ορόσημο στην προετοιμασία της κοινής δύναμης για την αντιμετώπιση προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένων της τρομοκρατίας, του οργανωμένου εγκλήματος, της κλιματικής αλλαγής και της δημογραφικής ανάπτυξης.

¹ Βασικά μέσα που καλύπτονται από την παρούσα έκθεση: Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης (ΕΤΑ)· Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΜΑΣ)· Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας (ΕΜΓ)· Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II)· Μηχανισμός συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη· Ευρωπαϊκό μέσο για τη δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα (ΕΜΔΑΔ)· Μέσο Εταιρικής Σχέσης· Μηχανισμός συνεργασίας στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας (ΜΣΠΑ)· απόφαση για τη Γροιλανδία· ανθρωπιστική βοήθεια· κοινή εξωτερική πολιτική και πολιτική ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ)· μακροοικονομική χρηματοδοτική συνδρομή (ΜΧΣ)· Ταμείο Εγγυήσεων για τις εξωτερικές δράσεις (δηλαδή εντολή εξωτερικής δανειοδότησης της ΕΤΕπ και δανειακή διευκόλυνση της Ευρατόμ)· Ευρωπαϊκό Ταμείο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη· πολιτική προστασία της ΕΕ· εθελοντές ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ.

Η ΕΕ προήγαγε την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και τη συνδεσιμότητα δημιουργώντας το «Global Tech Panel»², το οποίο συμβάλλει στην επίτευξη συμφωνίας για κοινές λύσεις σε προκλήσεις που θέτει η τεχνολογία.

Η στρατηγική της Επιτροπής του 2018 για τα Δυτικά Βαλκάνια³, η οποία δημοσιεύτηκε τον Φεβρουάριο, έδωσε σημαντική ώθηση στην ευρωπαϊκή πορεία της περιοχής.

Σημειώθηκε σημαντική πρόοδος προς την επίτευξη των οροσίων της συμφωνίας του Παρισιού, της ατζέντας του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη, της συμφωνίας για το πυρηνικό πρόγραμμα του Ιράν και του παγκόσμιου συμφώνου των Ηνωμένων Εθνών για τη μετανάστευση. Η ΕΕ διαδραμάτισε επίσης ηγετικό ρόλο στην προαγωγή των ελεύθερων και δίκαιων εμπορικών συναλλαγών και στην υποστήριξη της μεταρρύθμισης του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

Η συμμετοχή στο πολιτικό φόρουμ υψηλού επιπέδου και στο φόρουμ για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών αποτέλεσε υψηλή προτεραιότητα και η ΕΕ ανακοίνωσε την ανανεωμένη εταιρική σχέση ΕΕ–ΟΗΕ στον τομέα της ανάπτυξης. Η ΕΕ στήριξε επίσης σθεναρά τις μεταρρυθμίσεις στο αναπτυξιακό σύστημα των Ηνωμένων Εθνών.

Υλοποίηση της ατζέντας του 2030 και της ευρωπαϊκής κοινής αντίληψης για την ανάπτυξη

Η ατζέντα του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη βρίσκεται στο επίκεντρο της πολιτικής διεθνούς συνεργασίας και ανάπτυξης της ΕΕ και εγκρίθηκε από όλα τα κράτη μέλη των Ηνωμένων Εθνών το 2015. Πρόκειται για ένα σχέδιο στρατηγικής για την ειρήνη και την ευημερία των ανθρώπων και του πλανήτη, στο οποίο παρουσιάζονται οι 17 στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ).

Η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη του 2017 είναι ένα κοινό όραμα και πλαίσιο για την ανάληψη δράσης στον τομέα της αναπτυξιακής συνεργασίας για την ΕΕ και τα κράτη μέλη της. Ευθυγραμμίζει την αναπτυξιακή πολιτική της ΕΕ με την ατζέντα του 2030. Η ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη συμβάλλει στην υλοποίηση των στόχων και των αρχών της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, όπως ορίζονται στη Συνθήκη της Λισαβόνας, και στηρίζει τη συνολική στρατηγική για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας.

Συμμαχία Αφρικής-Ευρώπης

Το 2018 η ΕΕ εγκαίνιασε τη συμμαχία Αφρικής–Ευρώπης για βιώσιμες επενδύσεις και θέσεις εργασίας. Αυτή η προσέγγιση σηματοδοτεί μια ουσιαστική αλλαγή για την εταιρική σχέση της ΕΕ με την Αφρική. Η συμμαχία βασίζεται στις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν κατά τη διάσκεψη της Αφρικανικής Ένωσης (ΑΕ) – ΕΕ το 2017, ενισχύοντας τις επενδύσεις, προσελκύοντας περισσότερους ιδιώτες επενδυτές, επεκτείνοντας τις εμπορικές συναλλαγές, βελτιώνοντας το επιχειρηματικό κλίμα και στηρίζοντας την εκπαίδευση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων για την απασχόληση. Η συμμαχία αποτελεί ριζική μεταστροφή από μια σχέση χορηγού-αποδέκτη προς μια εταιρική σχέση μεταξύ ίσων⁴.

Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο

Στο πλαίσιο των προεργασιών για το επόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο, η Επιτροπή εξέδωσε την πρότασή της για τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας τον Ιούνιο του

² https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/62657/global-tech-panel_en

³ Μια αξιόπιστη προοπτική διεύρυνσης για τα Δυτικά Βαλκάνια και αυξημένη δέσμευση της ΕΕ απέναντί τους (COM(2018) 65 final).

⁴ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/factsheet-africaeuropeallianceprogress-18122018_en.pdf

2018. Ο μηχανισμός αυτός θα εξορθολογίσει την αρχιτεκτονική της εξωτερικής δράσης της ΕΕ και θα καταστήσει τα χρηματοδοτικά μέσα περισσότερο ευέλικτα, συνεκτικά και αποτελεσματικά. Θα διαθέσει επίσης το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της ΕΕ, με προϋπολογισμό 89,2 δισ. EUR για την περίοδο 2021–2027. Οι διαπραγματεύσεις με το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο βρίσκονται σε εξέλιξη⁵.

Καλύτερη συνεργασία με τα κράτη μέλη της ΕΕ

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της συνεργάζονται με σκοπό την υιοθέτηση μιας ευρωπαϊκής προσέγγισης για την αναπτυξιακή συνεργασία στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής κοινής αντίληψης για την ανάπτυξη και των ΣΒΑ. Τα κύρια χαρακτηριστικά είναι ο κοινός προγραμματισμός, η ύπαρξη κοινών πλαισίων αποτελεσμάτων και η από κοινού εφαρμογή. Μέχρι το 2018 υπήρχαν 23 έγγραφα κοινού προγραμματισμού, ενώ επίσης βρισκόταν σε εξέλιξη διαδικασία κοινού προγραμματισμού σε 17 ακόμη χώρες εταίρους.

Εξωτερικό Επενδυτικό Σχέδιο

Το Εξωτερικό Επενδυτικό Σχέδιο (ΕΕΣ) είναι μια φιλόδοξη πρωτοβουλία για την ενίσχυση των επενδύσεων σε ολόκληρη την Αφρική και την περιοχή γειτονίας, η οποία ωφελεί τόσο την Ευρώπη όσο και τις χώρες εταίρους. Επιπλέον, στόχος του είναι να συμβάλει στην υλοποίηση των ΣΒΑ, ενώ παράλληλα επεκτείνει τις βιώσιμες δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, με ιδιαίτερη έμφαση στην αξιοπρεπή εργασία. Με συνεισφορά 4,5 δισ. EUR από την ΕΕ, το ΕΕΣ αναμένεται να κινητοποιήσει επενδύσεις ύψους έως και 44 δισ. EUR έως το 2020.

Συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής

Η ΕΕ λαμβάνει υπόψη τους στόχους της αναπτυξιακής συνεργασίας σε όλες τις πολιτικές, συμπεριλαμβανομένης της ατζέντας του 2030, μέσω μιας διαδικασίας για τη «συνοχή της αναπτυξιακής πολιτικής». Με αυτή τη διαδικασία ελαχιστοποιούνται οι αντιφάσεις και οι αλληλεπικαλύψεις μεταξύ πολιτικών, ενώ παράλληλα αυξάνεται η αποτελεσματικότητα της αναπτυξιακής συνεργασίας. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στη συνοχή μεταξύ των εξωτερικών αναπτυξιακών πολιτικών της ΕΕ, αφενός, και της βιομηχανικής πολιτικής και της πολιτικής της ΕΕ για τις ΜΜΕ, αφετέρου.

Παγκόσμια εμβέλεια

Η συνολική στρατηγική για την εξωτερική πολιτική και την πολιτική ασφαλείας καθοδηγεί την ανταπόκριση της ΕΕ σε παγκόσμιες προκλήσεις. Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζεται ο τρόπος με τον οποίο η ΕΕ ενίσχυσε τη θέση της ως ενωμένου και αξιόπιστου εταίρου. Παρουσιάζεται επίσης συνοπτικά ο τρόπος με τον οποίο η ΕΕ εργάστηκε προκειμένου να μειώσει τη φτώχεια και να εξασφαλίσει βιώσιμη ανάπτυξη, προάγοντας ταυτόχρονα τη δημοκρατία, την ειρήνη και την ασφάλεια.

Αφρική

Η ΕΕ και η Αφρική εστίασαν στην υλοποίηση των αποτελεσμάτων της διάσκεψης κορυφής ΑΕ–ΕΕ του 2017, με την ΕΕ να στηρίζει το θεματολόγιο 2063 της ΑΕ και την οικονομική ολοκλήρωση της ηπείρου μέσω της Αφρικανικής Ηπειρωτικής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ACFTA). Όλα τα ανωτέρω εντάχθηκαν στο ίδιο πλαίσιο με τη δρομολόγηση της συμμαχίας Αφρικής–Ευρώπης.

⁵ https://ec.europa.eu/europeaid/sites/devco/files/european-consensus-on-development-final-20170626_en.pdf

Συντελέστηκε επίσης πρόοδος ως προς την προαγωγή της διεθνούς διακυβέρνησης των ωκεανών και την υιοθέτηση παγκόσμιου συμφώνου για το περιβάλλον, το οποίο θα εντοπίζει τα κενά στο διεθνές περιβαλλοντικό δίκαιο και στις πράξεις που σχετίζονται με το περιβάλλον. Πολλές πρωτοβουλίες αναπτύχθηκαν σε ηπειρωτικό, περιφερειακό και εθνικό επίπεδο (π.χ., διάσκεψη χορηγών βοήθειας για τη στήριξη της μετάβασης σε σταθερή δημοκρατική κυβέρνηση).

Συνεχίστηκαν οι διαπραγματεύσεις για μια ανανεωμένη εταιρική σχέση με την ομάδα των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ), σε μια προσπάθεια να αποτελέσει η εν λόγω εταιρική σχέση τη διάδοχη κατάσταση της συμφωνίας του Κοτονού το 2020.

Περιφέρεια διεύρυνσης

Η στρατηγική της Επιτροπής για τα Δυτικά Βαλκάνια του Φεβρουαρίου του 2018 έδωσε σημαντική ώθηση στην ευρωπαϊκή πορεία της περιοχής και επιβεβαίωσε εκ νέου το μέλλον των Δυτικών Βαλκανίων ως αναπόσπαστου μέρους της ΕΕ. Στη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων στη Σόφια τον Μάιο του 2018, οι ηγέτες της ΕΕ εξέφρασαν εκ νέου την αδιαμφισβήτητη στήριξή τους για την ευρωπαϊκή προοπτική της περιοχής και οι εταίροι των Δυτικών Βαλκανίων δεσμεύτηκαν εκ νέου ότι αυτή η προοπτική αποτελεί ανέκκλητη στρατηγική επιλογή τους. Η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια δέσμη μέτρων της για τη διεύρυνση τον Απρίλιο του 2018 και συνέστησε την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την Αλβανία και τη Βόρεια Μακεδονία.

Η διευκόλυνση της ΕΕ για τους πρόσφυγες στην Τουρκία⁶ συνέχισε να παρέχει στήριξη τόσο σε πρόσφυγες όσο και σε κοινότητες υποδοχής. Η πρώτη δόση χρηματοδότησης, ύψους 3 δισ. EUR, δαπανάται επί του παρόντος σε 72 έργα. Το 2018 η Επιτροπή άρχισε να δεσμεύει επιπλέον 3 δισ. EUR για την περίοδο 2018–2019.

Ευρωπαϊκή γειτονία

Η Ευρωπαϊκή Πολιτική Γειτονίας (ΕΠΓ) της ΕΕ συνέχισε να προάγει και να ενισχύει τη σταθερότητα, την ασφάλεια και την ευημερία στις γειτονικές της χώρες, καθώς και να αναπτύσσει ισχυρές εταιρικές σχέσεις με χώρες στα ανατολικά και στα νότια.

Στα ανατολικά, το 2018 σημειώθηκε ικανοποιητική πρόοδος στην υλοποίηση των 20 παραδοτέων έως το 2020. Οι εργασίες συνεχίζονται με τις έξι χώρες εταίρους⁷, ιδίως σχετικά με τη μεταρρύθμιση του δικαστικού συστήματος και την εξασφάλιση ευνοϊκού περιβάλλοντος για την κοινωνία των πολιτών. Η Γεωργία, η Μολδαβία και η Ουκρανία εργάστηκαν για την υλοποίηση των συμφωνιών σύνδεσής τους, ενώ η Επιτροπή θέσπισε ενιαίο πλαίσιο στήριξης για το Αζερμπαϊτζάν (2018–2020) και εξέδωσε δέσμη ειδικών μέτρων για τη Λευκορωσία. Η παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στην Ουκρανία συνεχίστηκε. Η Επιτροπή άρχισε επίσης να υλοποιεί τη συνολική και ενισχυμένη συμφωνία εταιρικής σχέσης ΕΕ-Αρμενίας του Νοεμβρίου του 2017.

Στον Νότο, η ΕΕ συνέχισε να προωθεί ένα κοινωνικοοικονομικό θεματολόγιο και το πρόγραμμα εγκαθίδρυσης κράτους δικαίου σε ολόκληρη την περιοχή με όλες τις χώρες εταίρους και παράλληλα επιδίωξε την περιφερειακή ολοκλήρωση στην περιοχή της Μεσογείου. Η ΕΕ αντιμετώπισε επίσης τις ανθρωπιστικές και πολιτικές προκλήσεις που συνδέονται με διάφορες κρίσεις, ιδίως στη Συρία και τον Λίβανο. Αυτές οι λύσεις περιλάμβαναν την παροχή στήριξης σε Σύριους πρόσφυγες και σε κοινότητες υποδοχής (ιδίως στον Λίβανο, στην Ιορδανία και στην Τουρκία) μέσω του περιφερειακού καταπιστευματικού ταμείου της ΕΕ για την αντιμετώπιση της συριακής κρίσης. Μέσω της θυρίδας

⁶ https://ec.europa.eu/neighbourhood-enlargement/news_corner/migration_en

⁷ Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Λευκορωσία, Γεωργία, Μολδαβία και Ουκρανία.

για τη Βόρεια Αφρική του καταπιστευματικού ταμείου έκτακτης ανάγκης της ΕΕ για την Αφρική, η ΕΕ συνέβαλε σε χιλιάδες επικουρούμενες οικειοθελείς επιστροφές και απομακρύνσεις από τη Λιβύη, καθώς και με συγκεκριμένα μέτρα για την προστασία των ευάλωτων ανθρώπων που πλήττονται από τις συγκρούσεις και με μέτρα για την αντιμετώπιση της παράτυπης μετανάστευσης. Η ΕΕ και η Τυνησία συμφώνησαν στρατηγικές προτεραιότητες για την περίοδο 2018–2020 και η ΕΕ θέσπισε ενιαίο πλαίσιο στήριξης για την Αλγερία (2018–2020). Καταρτίστηκαν τα πρώτα σχέδια των προτεραιοτήτων εταιρικής σχέσης για την Παλαιστίνη και το Ισραήλ, ενώ τα σχέδια δράσης παρατάθηκαν κατά τρία έτη.

Ασία, Κεντρική Ασία και Ειρηνικός

Στην Ευρωασιατική σύνοδο του 2018, οι ηγέτες συμφώνησαν να βελτιώσουν τη συνεργασία στους τομείς του εμπορίου, της ασφάλειας και του περιβάλλοντος. Ανανέωσαν τη δέσμευσή τους για παροχή στήριξης όσον αφορά τη βασισμένη σε κανόνες διεθνή τάξη και μια ανοικτή παγκόσμια οικονομία.

Η Κεντρική Ασία δεν είναι επαρκώς συνδεδεμένη με τα βασικά πληθυσμιακά κέντρα στην Ευρώπη και στην Ασία, και η ελεύθερη ροή προσώπων, αγαθών, υπηρεσιών και ιδεών είναι περιορισμένη. Οι υλικές υποδομές είναι γενικά χαμηλής ποιότητας και η ψηφιακή συνδεσιμότητα είναι ανεπαρκής. Η στρατηγική της ΕΕ του 2018 για τη σύνδεση Ευρώπης και Ασίας αποσκοπεί στη βελτίωση της συνδεσιμότητας σε ολόκληρη την Κεντρική Ασία. Η στρατηγική βαίνει πέραν των υποδομών και περιλαμβάνει ενέργειες για την αντιμετώπιση των κανονιστικών φραγμών στην κυκλοφορία.

Η ΕΕ έδειξε την προσήλωσή της στην εξασφάλιση ενεργού παρουσίας και δέσμευσης της ΕΕ έναντι της Ασίας στον τομέα της ασφάλειας σε διμερές, περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο και διατήρησε τη δέσμευσή της για συνεχείς διπλωματικές προσπάθειες σχετικά με την αποπυρηνικοποίηση της Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Κορέας, τόσο μέσω συνομιλιών με εταίρους όσο και μέσω της επιβολής κυρώσεων. Στη Μιανμάρ/Βιρμανία, η ΕΕ συνέχισε να παρέχει συνδρομή σε πρόσφυγες Ροχίνγκια. Η ΕΕ στήριξε επίσης τις ειρηνευτικές προσπάθειες στο Αφγανιστάν.

Η ΕΕ στήριξε δραστηριότητες για την προαγωγή της γαλάζιας οικονομίας και της διατήρησης των πόρων στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης Ειρηνικού-ΕΕ για το θαλάσσιο περιβάλλον, η οποία αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των νήσων του Ειρηνικού στην κλιματική αλλαγή.

Λατινική Αμερική και Καραϊβική

Η ΕΕ, η Λατινική Αμερική και η Καραϊβική πραγματοποίησαν υπουργική σύνοδο τον Ιούλιο του 2018 και συνέχισαν τις εργασίες τους για τη διαμόρφωση της μελλοντικής εταιρικής σχέσης βάσει ενός διαφοροποιημένου μοντέλου, με έμφαση στο εμπόριο, στις επενδύσεις, στην έρευνα, στην καινοτομία, στην εκπαίδευση, στο ψηφιακό θεματολόγιο και στις κοινές αξίες. Ο περιφερειακός μηχανισμός της ΕΕ για την ανάπτυξη χωρών σε διαδικασία μετάβασης ανταποκρίνεται στις αναπτυξιακές προκλήσεις για χώρες που βρίσκονται σε στάδιο μετάβασης σε υψηλότερα επίπεδα εισοδήματος.

Η ΕΕ συνέχισε να στηρίζει την υλοποίηση της ειρηνευτικής συμφωνίας στην Κολομβία, παρακολουθώντας ταυτόχρονα το κοινωνικοοικονομικό και πολιτικό κλίμα στη Βενεζουέλα, ενώ παράλληλα εργάστηκε σκληρά για τον εκσυγχρονισμό των συμφωνιών σύνδεσης με τη Χιλή και το Μεξικό. Η ΕΕ εργάστηκε επίσης για τη σύναψη της συμφωνίας σύνδεσης με τη Mercosur.

Οι περιβαλλοντικές εργασίες στο πλαίσιο του κοινού χώρου έρευνας ΕΕ–CELAC (Κοινότητα των κρατών της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής) επικεντρώθηκαν στη συνεργασία με σκοπό τη μετατροπή των βιολογικών αποβλήτων, την προαγωγή της έρευνας για βιώσιμες πόλεις και τη δημιουργία ευκαιριών ανταλλαγής γνώσεων για επιστήμονες.

Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης

Καθ' όλη τη διάρκεια του 2018, η ΕΕ στήριξε την υλοποίηση της ατζέντας του 2030 και των στόχων της, οι οποίοι παρέχουν μια κοινή προσέγγιση για την αναπτυξιακή πολιτική. Στις σελίδες που ακολουθούν παρουσιάζεται συνοπτικά η συμβολή της ΕΕ στην επίτευξη των ΣΒΑ, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων σημαντικών αποτελεσμάτων από δράσεις και εταιρικές σχέσεις που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ⁸.

#1 Μηδενική φτώχεια

Η ακραία φτώχεια μειώνεται, αλλά όχι με αρκετά γρήγορο ρυθμό. Εάν δεν επέλθουν εκτεταμένες αλλαγές σε επίπεδο πολιτικής, 480 εκατομμύρια άνθρωποι θα εξακολουθήσουν να ζουν σε συνθήκες ακραίας φτώχειας έως το 2030.

Η ΕΕ συνέχισε να εργάζεται για την εξάλειψη των πολλών γενεσιουργών αιτίων της φτώχειας, συμπεριλαμβανομένης της ανισότητας και της ανεπαρκούς εκπαίδευσης, της υγείας και της κοινωνικής προστασίας. Ειδικότερα, η ΕΕ συνέβαλε στην εξασθένιση της σύνδεσης μεταξύ φτώχειας, συγκρούσεων, επισφαλών καταστάσεων και αναγκαστικής εκτόπισης. Πάνω από 68 εκατομμύρια άνθρωποι εκτοπίστηκαν το 2018 και η ΕΕ επιδίωξε να βοηθήσει ώστε η αναγκαστική εκτόπιση να μην εξελιχθεί σε μακροχρόνιο φαινόμενο, βοηθώντας παράλληλα εκτοπισμένους ανθρώπους να μειώσουν την εξάρτησή τους από την παροχή συνδρομής.

Η ΕΕ υλοποιεί επί του παρόντος 270 προγράμματα δημοσιονομικής στήριξης σε 90 εδάφη με στόχο την εξάλειψη της φτώχειας. Τα προγράμματα αυτά είναι πλήρως ευθυγραμμισμένα με τις οικείες αναπτυξιακές πολιτικές, τις προτεραιότητες, τους στόχους και τα εθνικά συστήματα των χωρών εταίρων στο πλαίσιο της υλοποίησης των ΣΒΑ. Η δημοσιονομική στήριξη της ΕΕ εστιάζει ολοένα και περισσότερο σε χώρες χαμηλού εισοδήματος. Στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται η παροχή βοήθειας σε ασταθή κράτη για την ανοικοδόμηση βασικών κρατικών λειτουργιών και τη βελτίωση της ανθεκτικότητάς τους.

Ως ένας από τους κορυφαίους συνεισφέροντες σε δύο νέα παγκόσμια σύμφωνα των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες και για τη μετανάστευση, η ΕΕ διαδραμάτισε καίριο ρόλο στην κινητοποίηση της διεθνούς κοινότητας για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της φτώχειας.

1,5 εκατομμύρια μετανάστες, αναγκαστικά εκτοπισθέντες και μέλη κοινοτήτων υποδοχής έλαβαν συνδρομή της ΕΕ (2018).
--

⁸ Τα αποτελέσματα καταγράφονται κυρίως σύμφωνα με το πλαίσιο αποτελεσμάτων της ΕΕ όσον αφορά τη διεθνή συνεργασία και ανάπτυξη και αφορούν επιλεγμένες παρεμβάσεις που χρηματοδοτήθηκαν από την ΕΕ και βρίσκονταν σε εξέλιξη ή ολοκληρώθηκαν το 2018.

#2 Μηδενική πείνα

Η ακραία πείνα είναι σε έξαρση έπειτα από χρόνια ύφεσης, σε μεγάλο βαθμό εξαιτίας των συγκρούσεων, των φυσικών καταστροφών και της κλιματικής αλλαγής. Η ΕΕ έχει αυξήσει τη χρηματοδοτική συνδρομή για την επισιτιστική ασφάλεια κατά 14,7 % (2014–2018) και βρίσκεται σε καλό δρόμο για την εκπλήρωση των δεσμεύσεών της όσον αφορά τη διατροφή, με το 71 % του στόχου των 3,5 δισ. EUR να έχει ήδη διατεθεί, με αποτέλεσμα 4,7 εκατομμύρια παιδιά να γλιτώσουν από την καχεξία έως το 2025.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της εργάζονται από κοινού με εταίρους με στόχο την καταπολέμηση όλων των μορφών πείνας, εν μέρει μέσω της προώθησης της βιώσιμης και ανθεκτικής γεωργίας, η οποία μπορεί να αποτελέσει ισχυρό μοχλό ανάπτυξης, δημιουργίας θέσεων εργασίας και μείωσης της φτώχειας. Το 2018 η ΕΕ κινητοποίησε 140 εκατ. EUR για την προώθηση της βιώσιμης γεωργίας.

Περισσότερα από **12 εκατομμύρια** άτομα που επλήγησαν από την επισιτιστική ανασφάλεια είχαν πρόσβαση σε στήριξη της ΕΕ (2018).

#3 Καλή υγεία και ευημερία

Οι υγιέστερες κοινωνίες διακρίνονται από υψηλότερα επίπεδα ευτυχίας, παραγωγικότητας και ευημερίας.

Για τον λόγο αυτόν, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της προάγουν την υγεία σε όλες τις πολιτικές και εργάζονται σε όλους τους τομείς με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας, της κάλυψης και της οικονομικής προσιτότητας της υγειονομικής περίθαλψης. Η ΕΕ συνέχισε να κατανέμει τα 2,6 δισ. EUR που έχουν διατεθεί για μέτρα στον τομέα της υγείας για την περίοδο 2014–2020. Η Επιτροπή έχει δεσμευτεί να χορηγήσει 475 εκατ. EUR στο Παγκόσμιο Ταμείο για την καταπολέμηση του AIDS, της φυματίωσης και της ελονοσίας για την περίοδο 2017–2020. Μέχρι το 2018, αυτή η χρηματοδότηση συνέβαλε ώστε να λάβουν σωτήρια θεραπευτική αγωγή για τον ιό HIV 11,5 εκατομμύρια άτομα, να εντοπιστούν και να θεραπευτούν 5 εκατομμύρια περιστατικά φυματίωσης, να διανεμηθούν 197 εκατομμύρια κουνουπιέρες και να θεραπευτούν 108 εκατομμύρια περιστατικά ελονοσίας⁹. Επιπλέον, η Επιτροπή παρείχε στον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας επιχορήγηση ύψους 28 εκατ. EUR για την περίοδο 2016–2018 για την υποστήριξη του προγράμματος εταιρικής σχέσης για καθολική πρόσβαση στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, με στόχο τη βελτίωση του συντονισμού των χορηγών βοήθειας, της αποτελεσματικότητας της βοήθειας και των συστημάτων υγείας σε 28 χώρες εταίρους.

Περίπου **64 εκατομμύρια** παιδιά ηλικίας ενός έτους εμβολιάστηκαν πλήρως με τη στήριξη της ΕΕ (2018).

#4 Ποιοτική εκπαίδευση

Η εκπαίδευση είναι κρίσιμης σημασίας για έναν ανεξάρτητο, υγιή και βιώσιμο τρόπο ζωής.

⁹ https://www.theglobalfund.org/media/7741/corporate_2018resultsreport_report_en.pdf.

Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της είναι οι μεγαλύτεροι συνεισφέροντες στην παγκόσμια εταιρική σχέση για την εκπαίδευση, η οποία ενισχύει την παροχή βασικής εκπαίδευσης σε φτωχές χώρες και σε χώρες που πλήττονται από την κρίση. Η ΕΕ αύξησε κατά 100 εκατ. EUR επιπλέον την υφιστάμενη δέσμευση ύψους 375 εκατ. EUR για την περίοδο 2014–2020. Τον Μάιο του 2018 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση σχετικά με την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και παρατεταμένων κρίσεων, απευθύνοντας έκκληση για μια συντονισμένη προσέγγιση όσον αφορά την παροχή ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας¹⁰. Η εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και η δέσμευση να μην μείνει κανείς στο περιθώριο συνέχισαν να αποτελούν πολιτικές προτεραιότητες. Το 2018 η ΕΕ αύξησε τον προϋπολογισμό της για την εκπαίδευση σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης στο 8 % της ανθρωπιστικής βοήθειας (περισσότερα από 90 εκατ. EUR).

Η ΕΕ συνεχίζει να συνδράμει τις χώρες εταίρους να ενισχύουν τις προοπτικές εκπαίδευσης και απασχόλησης των ατόμων μέσω του προγράμματος Erasmus+. Μεταξύ του 2015 και του 2017, περισσότεροι από 120 000 σπουδαστές ανώτατης εκπαίδευσης και μέλη του προσωπικού πανεπιστημίων μετακινήθηκαν μεταξύ της Ευρώπης και χωρών εταίρων στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+. Το 2018 ιδρύθηκε το πρώτο Ευρωπαϊκό Σχολείο της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης στην Τιφλίδα, στο πλαίσιο ευρύτερων προσπάθειών για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των νέων στην Ευρωπαϊκή Γειτονία.

Περισσότερα από 10 εκατομμύρια παιδιά εγγράφηκαν στην εκπαίδευση με τη στήριξη της ΕΕ (2018).
--

#5 Ισότητα των φύλων

Οι γυναίκες και τα κορίτσια εξακολουθούν να υφίστανται διακρίσεις και βία σε κάθε περιοχή του κόσμου.

Το 2018 η Επιτροπή πλησίασε τον στόχο της για προαγωγή της ισότητας των φύλων στο 85 % των έργων της έως το 2020. Στα επιτεύγματα περιλαμβάνονται η πρωτοβουλία Spotlight της ΕΕ και του ΟΗΕ για την εξάλειψη της έμφυλης βίας, με προϋπολογισμό 500 εκατ. EUR (2017–2019) και οκτώ νέα προγράμματα για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας στην Αφρική (220 εκατ. EUR). Μέσω της Ένωσης για τη Μεσόγειο, η ΕΕ θέσπισε ένα σύστημα για την παρακολούθηση της προόδου όσον αφορά την ισότητα των φύλων στη Νότια Γειτονία.

Η βελτίωση της ισότητας των φύλων θα μπορούσε να συνεισφέρει 10,6 τρις. EUR στην παγκόσμια οικονομία έως το 2025¹¹. Με στόχο να συμβάλει ώστε να εξασφαλιστεί ότι όλοι οι πολίτες μπορούν να αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητές τους ανεξάρτητα από το φύλο τους, η ΕΕ στήριξε νέα έργα για την προώθηση της απασχόλησης των γυναικών, την προστασία των γυναικών προσφύγων και τη στήριξη των γυναικών και των κοριτσιών σε περιοχές συγκρούσεων. Τρεις δράσεις του Μέσου Εταιρικής Σχέσης συνέβαλαν επίσης στην ενίσχυση της δέσμευσης των εργοδοτών όσον αφορά το ζήτημα της ισότητας των φύλων. Νέες δραστηριότητες σε τρίτες χώρες, οι οποίες στηρίχθηκαν από τον μηχανισμό συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη, προώθησαν επίσης τον ρόλο των γυναικών στις ειρηνευτικές προσπάθειες.

Διατέθηκαν 500 εκατ. EUR για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών σε
--

¹⁰ http://ec.europa.eu/echo/files/news/Communication_on_Education_in_Emergencies_and_Protracted_Crises.pdf

¹¹ <https://www.mckinsey.com/featured-insights/employment-and-growth/how-advancing-womens-equality-can-add-12-trillion-to-global-growth>

ολόκληρο τον κόσμο στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας Spotlight σε συνεργασία με τα Ηνωμένα Έθνη.

#6 Καθαρό νερό και αποχέτευση

Ο πλανήτης αντιμετωπίζει έλλειψη καθαρού νερού.

Η πίεση που ασκείται στους υδάτινους πόρους αυξάνεται διαρκώς εδώ και δεκαετίες λόγω της αύξησης του πληθυσμού, της εκβιομηχάνισης και άλλων παραγόντων.

Η ΕΕ είναι ο μεγαλύτερος χορηγός βοήθειας σε ανθρωπιστικές δράσεις στον τομέα της ύδρευσης, της αποχέτευσης και της υγιεινής, διαθέτοντας περίπου 200 εκατ. EUR ετησίως για τη βελτίωση της πρόσβασης σε πόσιμο νερό κατά τη διάρκεια ανθρωπιστικών κρίσεων.

Το 2018, στο πλαίσιο των συμπερασμάτων του Συμβουλίου για τη διπλωματία στον τομέα των υδάτων, ζητήθηκε από τα θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη της ΕΕ να δώσουν προτεραιότητα σε αυτό το ζήτημα. Η ΕΕ ανταποκρίθηκε επενδύοντας σε υποδομές για τις πλέον ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, προωθώντας τη βιώσιμη διαχείριση των υδάτων, εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή των χρηστών των υδάτων στη λήψη αποφάσεων και στηρίζοντας την ανταλλαγή εμπειρογνωσίας.

723 000 άτομα απέκτησαν πρόσβαση σε καθαρότερο νερό ή σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις αποχέτευσης με τη στήριξη της ΕΕ (2018).

#7 Φτηνή και καθαρή ενέργεια

Η ενέργεια είναι ζήτημα καθοριστικής σημασίας για την πλειονότητα των παγκόσμιων προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένων της απασχόλησης, της ασφάλειας, της κλιματικής αλλαγής και της παραγωγής τροφίμων.

Το 2018 η Αφρικανική Ένωση και η ΕΕ εγκαίνιασαν την πλατφόρμα υψηλού επιπέδου για βιώσιμες επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας με στόχο την ανάπτυξη του τομέα, ενώ η ΕΕ συνέχισε να στηρίζει την αφρικανική πρωτοβουλία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Africa Renewable Energy Initiative – AREI), με συνεισφορά ύψους 1,5 δισ. EUR. Σκοπός της AREI είναι να επιτύχει τουλάχιστον 10 gigawatt νέας και πρόσθετης δυναμικότητας παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές έως το 2020 και τουλάχιστον 300 gigawatt έως το 2030.

Η ενεργειακή ασφάλεια και η ενεργειακή απόδοση παρέμειναν προτεραιότητες για την Ανατολική Εταιρική Σχέση, με το πρόγραμμα EU4Energy να δεσμεύει 16,7 εκατ. EUR για το πρόγραμμά του για βιώσιμο επενδυτικό κλίμα και αξιακές αλυσίδες. Η πρωτοβουλία ενεργειακής απόδοσης υψηλού επιπέδου συνέχισε επίσης να επεκτείνει τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης στις περιφέρειες γειτονίας και διεύρυνσης, ενώ το Μέσο Εταιρικής Σχέσης της ΕΕ στήριξε τον ΣΒΑ #7 μέσω δράσεων για φτηνή και καθαρή ενέργεια.

Περισσότερα από **16,8 εκατομμύρια άτομα** απέκτησαν πρόσβαση σε ηλεκτρική ενέργεια με τη στήριξη της ΕΕ (συνολικά για την περίοδο 2014–2018)

#8 Αξιοπρεπής εργασία και οικονομική ανάπτυξη

Οι ευκαιρίες για αξιοπρεπή απασχόληση και η βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την παγκόσμια ευημερία.

Το 2018 η ΕΕ δέσμευσε 16,7 εκατ. EUR για το πρόγραμμα βιώσιμου επενδυτικού κλίματος και αξιακών αλυσίδων, το οποίο προάγει τη χρηματοοικονομική ένταξη και τη βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος σε χώρες εταίρους. Διατέθηκαν επιπλέον 19,2 εκατ. EUR για τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και των περιβαλλοντικών προτύπων στη βιομηχανία ειδών ένδυσης.

Στα Δυτικά Βαλκάνια, η ΕΕ ενέκρινε μια νέα περιφερειακή δράση, δεσμεύοντας 19,8 εκατ. EUR για την παροχή βοήθειας στους εταίρους της με στόχο την υλοποίηση των προγραμμάτων τους οικονομικής μεταρρύθμισης, την ανάπτυξη ανταγωνιστικού ιδιωτικού τομέα και τη δημιουργία ενός περιφερειακού οικονομικού χώρου.

Το 2018 η ΕΕ εγκαινίασε μια «εργαλειοθήκη επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης» με στόχο την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και του ιδιωτικού τομέα σε αναπτυσσόμενες χώρες. Δρομολόγησε επίσης μια πρωτοβουλία για την ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας και της οικονομικής χειραφέτησης των γυναικών.

Περισσότερα από **1,1 εκατομμύρια άτομα** απέκτησαν πρόσβαση σε χρηματοοικονομικές υπηρεσίες με τη στήριξη της ΕΕ (2018).

#9 Βιομηχανία, καινοτομία και υποδομές

Με περισσότερο από το ήμισυ της ανθρωπότητας να ζει επί του παρόντος σε πόλεις, τα μέσα μαζικής μεταφοράς, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και οι ψηφιακές τεχνολογίες είναι πιο σημαντικά από ποτέ άλλοτε.

Η ΕΕ συνέχισε να χορηγεί κονδύλια για την κατασκευή πολυτροπικών διαδρόμων μεταφορών (οδοί διαμετακόμισης που υποστηρίζουν διάφορους τρόπους μεταφοράς και πρόσβασης για τους πεζούς). Το 2018 η ΕΕ συνεισέφερε επίσης 91 εκατ. EUR για τη βελτίωση των μεταφορών για τους αγροτικούς πληθυσμούς. Αυτή η χρηματοδότηση συνέβαλε στην προσέλκυση επενδύσεων ύψους 688 εκατ. EUR για τη διασύνδεση της Αφρικής και την ενίσχυση των μεταφορικών συνδέσεων για τα άτομα σε αγροτικές περιοχές.

Η εταιρική σχέση ΑΚΕ–ΕΕ στήριξε περισσότερα από 350 ερευνητικά κέντρα, ιδρύματα ανώτατης εκπαίδευσης και εταίρους καινοτομίας. Στα Δυτικά Βαλκάνια, υλοποιήθηκε δέσμη μέτρων συνδεσιμότητας, η οποία περιλάμβανε 11 έργα μεταφορών, συνολικής αξίας 190 εκατ. EUR υπό μορφή επιχορηγήσεων, και δημιούργησε μόχλευση επενδύσεων ύψους 1 δις. EUR από συνεργαζόμενα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα υπό την αιγίδα του πλαισίου επενδύσεων για τα Δυτικά Βαλκάνια.

200 εκατ. EUR κινητοποιήθηκαν από την ΕΕ με σκοπό την αύξηση της χρήσης των ψηφιακών τεχνολογιών (2018).

#10 Λιγότερες ανισότητες

Τα παγκόσμια επίπεδα φτώχειας μειώνονται, ωστόσο εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές ανισότητες, συμπεριλαμβανομένων του μισθολογικού χάσματος και της άνισης πρόσβασης σε υπηρεσίες.

Η εισοδηματική ανισότητα παραμένει σε υψηλά επίπεδα σε πολλές χώρες, ιδίως στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Οι χώρες με τις χειρότερες επιδόσεις όσον αφορά την εισοδηματική ανισότητα, όπως μετράται από τον δείκτη Gini, βρίσκονται στη Λατινική Αμερική και στην υποσαχάρια Αφρική. Οι προσπάθειες επικεντρώθηκαν στη μείωση της εισοδηματικής ανισότητας, στην αύξηση της πρόσβασης με μηδενικό δασμό για εξαγωγές από τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και τις αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς και στην παροχή συνδρομής στις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και στα μικρά αναπτυσσόμενα νησιωτικά κράτη. Ωστόσο, η πρόοδος θα πρέπει να επιταχυνθεί προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι αυξανόμενες ανισότητες εντός και μεταξύ των χωρών¹².

Το 2018 η ΕΕ συνέχισε να συνεργάζεται με χώρες εταίρους στο πλαίσιο δράσεων για την αντιμετώπιση όλων των μορφών ανισοτήτων. Δόθηκε έμφαση, μεταξύ άλλων, στη βελτίωση των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, στη στήριξη της καθολικής πρόσβασης σε ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες και στη δρομολόγηση πολιτικών για την καταπολέμηση των διακρίσεων, καθώς και σταδιακών δημοσιονομικών μεταρρυθμίσεων. Για παράδειγμα, στο τέλος του 2018, 187 έργα (αξίας 3,6 δισ. EUR) για τη βελτίωση της διαχείρισης της μετανάστευσης και της κοινωνικοοικονομικής ανάπτυξης είχαν εγκριθεί στις περιφέρειες του Κέρατος της Αφρικής, της Λίμνης Τσαντ, της Βόρειας Αφρικής και του Σαχέλ μέσω του καταπιστευματικού ταμείου της ΕΕ για την Αφρική.

Περισσότερα από 1 εκατομμύριο άτομα επωφελήθηκαν από την παροχή επαγγελματικής κατάρτισης ή απόκτησης δεξιοτήτων με τη στήριξη της ΕΕ (2013–2018).

#11 Βιώσιμες πόλεις και κοινότητες

Οι πόλεις συμβάλλουν κατά 80 % στο παγκόσμιο ακαθάριστο εγχώριο προϊόν και κατά 70 % στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Αυτός ο στόχος εστιάζει, για παράδειγμα, στη βιώσιμη και οικονομικά προσιτή στέγαση και μεταφορά, στη μείωση του περιβαλλοντικού αντικτύπου των πόλεων και στη σύνδεση των πόλεων με αγροτικές περιοχές.

Το συμμετοχικό πρόγραμμα αναβάθμισης των παραγκουπόλεων αποτελεί κοινή προσπάθεια της ΕΕ, των κρατών ΑΚΕ και του προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για τους ανθρώπινους οικισμούς (UN-Habitat). Το πρόγραμμα θα συμβάλει στη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης 2 εκατομμυρίων ατόμων σε 160 πόλεις. Στην Τυνησία, χάρη σε τρία διαδοχικά προγράμματα, η ΕΕ και οι εταίροι της συνέβαλαν στην αποκατάσταση 180 αστικών άτυπων συνοικιών. Η Επιτροπή είναι επίσης ιδρυτικός εταίρος του Παγκόσμιου Συμφώνου των Δημάρχων, το οποίο αναμένεται να μειώσει τις εκπομπές CO₂ κατά 1,3 δισεκατομμύριο τόνους ετησίως έως το 2030.

¹² <https://sustainabledevelopment.un.org/sdg10>

Σε έκθεση του 2018, η Επιτροπή τόνισε την ανάγκη αντιμετώπισης των προκλήσεων και των ευκαιριών που συνεπάγεται η αστικοποίηση. Η Επιτροπή δημοσίευσε επίσης πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τη στήριξη περίπου 20 εταιρικών σχέσεων μεταξύ πόλεων για τη βιώσιμη αστικοποίηση σε χώρες εταίρους. Επιπλέον, το πρόγραμμα διεθνούς αστικής συνεργασίας της ΕΕ θα ενισχύσει τη διπλωματία για θέματα που αφορούν το κλίμα και την αστική ζωή, στο πλαίσιο του αστικού θεματολογίου και της συμφωνίας του Παρισιού.

91 χώρες βρίσκονταν σε στάδιο χάραξης ή είχαν ήδη χαράξει στρατηγικές για την κλιματική αλλαγή και τις καταστροφές με τη στήριξη της ΕΕ (2018).

#12 Υπεύθυνη κατανάλωση και παραγωγή

Οι πολίτες επιθυμούν να γνωρίζουν ότι τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που αγοράζουν έχουν παραχθεί με υπεύθυνο τρόπο.

Στο πλαίσιο της συνεργασίας της με επιχειρήσεις, η ΕΕ στηρίζει δράσεις τρίτων χωρών σχετικά με βιώσιμες πρακτικές κατανάλωσης και την κυκλική οικονομία, ενώ παράλληλα προάγει την ανάληψη δράσης στον ιδιωτικό τομέα. Η στήριξη της ΕΕ καλύπτει πολλούς τομείς και αξιακές αλυσίδες, όπως είναι η κλωστοϋφαντουργία, τα ορυκτά, τα βασικά γεωργικά προϊόντα, τα απόβλητα και ο τουρισμός.

Η προαγωγή της βιώσιμης κατανάλωσης αποτελεί στοιχείο όλων των σχετικών μέσων χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της ΕΕ. Το 2018 σε 6 500 πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις εφαρμόστηκαν βιώσιμες πρακτικές κατανάλωσης και παραγωγής με τη στήριξη της ΕΕ. Αυτή η στήριξη παρασχέθηκε, μεταξύ άλλων, από τον Μηχανισμό Αναπτυξιακής Συνεργασίας, ο οποίος χρηματοδοτεί πρωτοβουλίες όπως η πρωτοβουλία «SWITCH to Green» (μετάβαση στην πράσινη ανάπτυξη), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης, το Μέσο Εταιρικής Σχέσης και τον μηχανισμό συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη.

Περισσότερα από **150 έργα πράσινης επιχειρηματικότητας**, αξίας άνω των **250 εκατ. EUR**, έχουν χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο των περιφερειακών προγραμμάτων της πρωτοβουλίας «SWITCH to Green» (μετάβαση στην πράσινη ανάπτυξη) στην Ασία, την Αφρική και τη Μεσόγειο από το 2008, συμβάλλοντας στη βελτίωση των πρακτικών σε περίπου **90 000 πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις** και διατηρώντας **350 000 θέσεις εργασίας**.

#13 Δράση για το κλίμα

Η κλιματική αλλαγή είναι ένα καθοριστικό ζήτημα της εποχής μας.

Η ΕΕ έχει δεσμευτεί να διαθέσει το 20 % του προϋπολογισμού της για τη στήριξη δράσεων που σχετίζονται με το κλίμα κατά την περίοδο 2014–2020. Αυτός ο στόχος αφορά επίσης την εξωτερική της δράση. Σε αυτόν τον τομέα, η ΕΕ βοήθησε τις αναπτυσσόμενες χώρες εταίρους της να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους βάσει της συμφωνίας του Παρισιού μέσω της εστίασης στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή σε αυτήν.

Η ΕΕ ενσωματώνει συστηματικά τις παραμέτρους της κλιματικής αλλαγής στους διάφορους τομείς του χαρτοφυλακίου συνεργασίας της. Περίπου το 55 % των συνεισφορών της ΕΕ για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής κατά τη διάρκεια της περιόδου 2014–2017 ήταν αποτέλεσμα

της ενσωμάτωσης δράσεων για το κλίμα στις πολιτικές της στους τομείς της γεωργίας, της επισιτιστικής ασφάλειας και της ενέργειας.

Στην Ανατολική Γειτονία, το πρόγραμμα EU4Climate συνέχισε να στηρίζει την ανάπτυξη και την εφαρμογή πολιτικών σχετικά με το κλίμα από χώρες της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης, συμβάλλοντας στη μείωση των εκπομπών, στη βελτίωση της ανθεκτικότητας στην κλιματική αλλαγή και στην υλοποίηση των δεσμεύσεων βάσει της συμφωνίας του Παρισιού. Το Πράσινο Ταμείο για το Κλίμα, το οποίο συστάθηκε στο πλαίσιο της σύμβασης-πλαίσιου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC) και το οποίο έχει ως στόχο να συνδράμει τις αναπτυσσόμενες χώρες στην ανάπτυξη πρακτικών προσαρμογής και μετριασμού για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, έχει υλοποιήσει 111 έργα και έχει ωφελήσει 310 εκατομμύρια δικαιούχους, σύμφωνα με στοιχεία του Αυγούστου του 2019.

18,4 εκατομμύρια τόνοι εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου αποτράπηκαν με τη στήριξη της ΕΕ (συνολικά για την περίοδο 2014–2018).

#14 Ζωή στο νερό

Οι ανθρώπινες δραστηριότητες και ο αντίκτυπός τους στον ρυθμό της κλιματικής αλλαγής μειώνουν τη βιοποικιλότητα, καταστρέφοντας τα καιρικά πρότυπα και προκαλώντας άνοδο της στάθμης των θαλάσσιων υδάτων.

Η ΕΕ δέσμευσε 10 εκατ. EUR για το Κοραλλιογενές Τρίγωνο της Νοτιοανατολικής Ασίας το 2018. Τα έργα θα στηρίζουν τη διαχείριση των οικοσυστημάτων, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, καθώς και την επέκταση, τη διαχείριση και την ενίσχυση των δικτύων προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών και της βιώσιμης αλιείας μικρής κλίμακας. Ένα νέο πρόγραμμα στήριξης σε συνεργασία με τις χώρες ΑΚΕ, αξίας 35 εκατ. EUR, αποσκοπεί στην προστασία και στη διαχείριση της βιοποικιλότητας σε αναπτυσσόμενες χώρες. Θα διατεθούν 17 εκατ. EUR για την παροχή βοήθειας στις χώρες του Ειρηνικού ώστε να καταρτίσουν προγράμματα διαχείρισης αποβλήτων και να αντιμετωπίσουν προκλήσεις στους τομείς της υγείας, των θαλάσσιων απορριμμάτων και της βιοποικιλότητας. Στη Μεσόγειο, εγκρίθηκε το πρόγραμμα GreenMed III (48 εκατ. EUR) με σκοπό την προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων και της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής, καθώς και της διεξαγωγής επιχειρήσεων απορρύπανσης.

2 700 km² θαλάσσιων περιοχών τέθηκαν υπό καθεστώς προστασίας με τη βοήθεια πρωτοβουλιών της ΕΕ (2018).

#15 Ζωή στη στεριά

Η ανησυχητική φθίνουσα πορεία της βιοποικιλότητας, σε συνδυασμό με τη σοβαρή υποβάθμιση των χερσαίων οικοσυστημάτων, έχει σημαντικές επιπτώσεις για την ανθρωπότητα¹³.

Το 2018 η ΕΕ συνέχισε να υλοποιεί τις δεσμεύσεις της σχετικά με τη βιώσιμη διαχείριση και χρήση των φυσικών πόρων. Μέσω του σχεδίου δράσης για την επιβολή της δασικής νομοθεσίας, τη διακυβέρνηση και το εμπόριο, η ΕΕ βοήθησε 24 χώρες να βελτιώσουν τη βιώσιμη διαχείριση των

¹³ Έκθεση της διακυβερνητικής πλατφόρμας για τη βιοποικιλότητα και τις οικοσυστημικές υπηρεσίες, 2018.

δασών, να ενισχύσουν τα νομικά συστήματα, να αναπτύξουν εθνικές και τοπικές ικανότητες, να ενισχύσουν τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών (ιδίως εκείνες που προστατεύουν τους αυτόχθονες πληθυσμούς) και να ενισχύουν τη συμμόρφωση του ιδιωτικού τομέα με τους εθνικούς κανονισμούς. Η ΕΕ δέσμευσε 43,5 εκατ. EUR για την καταπολέμηση της εγκληματικότητας εις βάρος των δασών και των ειδών άγριας ζωής, συνεχίζοντας παράλληλα τις εργασίες της για την προστασία της βιοποικιλότητας.

Περίπου **7 εκατομμύρια εκτάρια** οικοσυστημάτων τέθηκαν υπό καθεστώς προστασίας χάρη σε πρωτοβουλίες της ΕΕ (2018).

#16 Ειρήνη, δικαιοσύνη και ισχυροί θεσμοί

Η ειρήνη, η δικαιοσύνη και οι ισχυροί θεσμοί είναι ουσιώδους σημασίας για τη διαφύλαξη των δικαιωμάτων και της ασφάλειας των πολιτών εντός της ΕΕ, αλλά και πέραν αυτής.

Το 2018 η ΕΕ δρομολόγησε διάφορες μεταρρυθμίσεις με στόχο την τήρηση των αρχών της χρηστής διακυβέρνησης, της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρες της Ανατολικής και Νότιας Γειτονίας. Στα Δυτικά Βαλκάνια, θεσπίστηκαν μέτρα για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας και της αποδοτικότητας των δικαστικών συστημάτων, καθώς και για την ενδυνάμωση των θεσμών ώστε να συμβάλουν στην κοινωνική αλλαγή και στην ενθάρρυνση της περιφερειακής συνεργασίας.

Η ΕΕ παρέχει στις τοπικές αρχές τα κατάλληλα εφόδια ώστε να ενεργούν ως εταίροι στους τομείς της διακυβέρνησης και της ανάπτυξης μέσω της δημοκρατικής συμμετοχής, της προαγωγής των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της συμμετοχής των γυναικών και των νέων στη δημόσια σφαίρα και της λογοδοσίας σε πολλαπλά επίπεδα. Η κοινή πολιτική ασφάλειας και άμυνας, με προϋπολογισμό ύψους 334,86 εκατ. EUR το 2018, παρέχει στην ΕΕ τη δυνατότητα να διαδραματίζει ηγετικό ρόλο σε επιχειρήσεις διατήρησης της ειρήνης, στην πρόληψη συγκρούσεων και στην ενίσχυση της διεθνούς ασφάλειας. Αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της σφαιρικής προσέγγισης της ΕΕ για τη διαχείριση της κρίσης.

Η εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου του 2016 για τη μεταρρύθμιση του τομέα της ασφάλειας συνεχίστηκε σε τρίτες χώρες. Η ΕΕ ενίσχυσε περαιτέρω τους δεσμούς μεταξύ των προσπαθειών για μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης και της εφαρμογής αποτελεσματικών και χωρίς αποκλεισμούς νομικών διαδικασιών και διαδικασιών χάραξης πολιτικής, ενώ παράλληλα εφάρμοσε το «ολοκληρωμένο διαγνωστικό πλαίσιο για την αποκέντρωση» σε πέντε πιλοτικές χώρες. Το πλαίσιο θα αποτελέσει τη βάση για έναν χάρτη πορείας σε επίπεδο χώρας για τις τοπικές αρχές.

Ο μηχανισμός συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη χρηματοδοτεί δραστηριότητες για την αντιμετώπιση κρίσεων, την πρόληψη συγκρούσεων, την οικοδόμηση της ειρήνης και την ετοιμότητα έναντι κρίσεων. Καλύπτει τη διαχείριση παγκόσμιων, περιφερειακών και αναδυόμενων απειλών. Οι δραστηριότητες του μηχανισμού συμβολής στη σταθερότητα και την ειρήνη συνεχίστηκαν σε χώρες εταίρους σε ολόκληρο τον κόσμο, σε ζώνες συγκρούσεων, σε περιβάλλοντα έπειτα από συγκρούσεις, καθώς και σε συνθήκες αναδυόμενων κρίσεων.

Παρασχέθηκε συνδρομή σε **42 000** θύματα παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με τη στήριξη της ΕΕ (2018).

#17 Συνεργασία για τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης

Η ΕΕ και οι εταίροι της συνεργάζονται προκειμένου να επιτύχουν τους ΣΒΑ.

Η επίτευξη των στόχων προϋποθέτει συνεργασία μεταξύ των κυβερνήσεων (σε όλα τα επίπεδα), του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών. Χωρίς τη συμμετοχή των τοπικών αρχών, το 60 % των 169 επιμέρους στόχων των ΣΒΑ δεν θα επιτευχθεί. Η Επιτροπή, σύμφωνα με όλα τα θεματολόγια σε παγκόσμιο επίπεδο, από τις αρχές του Μπουσάν μέχρι το πρόγραμμα δράσης της Αντίς Αμπέμπα και τη συμφωνία του Παρισιού, αναγνωρίζει τη σημασία της συνεργασίας με τις τοπικές αρχές.

Ο στόχος 17 εστιάζει στην ενίσχυση αυτής της συνεργασίας. Το 2018 η ΕΕ και τα Ηνωμένα Έθνη ανανέωσαν την εταιρική τους σχέση για την αναπτυξιακή βοήθεια, ενώ η Επιτροπή συνέχισε να αναπτύσσει ειδικά προσαρμοσμένες εταιρικές σχέσεις για αποτελεσματική αναπτυξιακή συνεργασία. Επιπλέον, η ΕΕ και οι χώρες ΑΚΕ άρχισαν να προγραμματίζουν τη συνεργασία τους για την περίοδο μετά το 2020, με στόχο τη σύναψη συμφωνίας έως το τέλος του 2019.

Η πρωτοβουλία Spotlight παρέχει στήριξη για την ενίσχυση των τοπικών οργανώσεων που εργάζονται για την εξάλειψη της έμφυλης βίας. Η ΕΕ έχει επιδιώξει επίσης να ενισχύσει τη συνεργασία στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας, η οποία θα προαγάγει την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη και θα στηρίξει την εξωτερική πολιτική της ΕΕ. Το 2018 σημαντικές αναπτυσσόμενες περιφέρειες εταίροι συμμετείχαν σε συνεργατικά έργα του προγράμματος «Ορίζων 2020» περίπου 225 φορές¹⁴, που έλαβαν στήριξη μέσω συνεισφοράς της ΕΕ ύψους 33 εκατ. EUR.

98 χώρες έλαβαν βοήθεια από την ΕΕ προκειμένου να κινητοποιήσουν έσοδα, να ενισχύουν τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών και να βελτιώσουν τη δημοσιονομική διαφάνεια (2018).

¹⁴Τα αριθμητικά στοιχεία αφορούν την Αφρική, την Κεντρική και Λατινική Αμερική και τον Σύνδεσμο κρατών της Νοτιοανατολικής Ασίας (ASEAN).